

A Ko e fili 'o e Tohi Tapu

- ❖ Fakakaukau ki he me'a 'oku malava ke fai 'e he **folofola** 'a e 'Otua: fakatupu mo foaki 'a e mo'ui (Saame 33:6), pe fokotu'u 'a e mate (Sione 5:28-29).
- ❖ Ko e hā 'e lava ke fai 'e he Tohi Tapú, 'a e folofola **tohi** 'a e 'Otuá? 'Oku ne ma'u 'a e malohi ke malu'i kitautolu ('Efeso 6:17b) mo liliu kitautolu (Hepelu 4:12). Na'e faka'aonga'i 'e Sisu 'a e Tohi Tapu ke malu'i ia mei he 'ahi'ahi (Matiu 4:4, 7, 10).
- ❖ 'Oku 'ilo'i 'e Setane 'oku 'ikai hano malohi ke fakafepaki'i 'a e malohi 'o e Tohi Tapu. Ko ia ai, kuo ne feinga ke faka'auha fakatu'asino ia. Na'e 'ikai lava, 'i he kamata ke tufaki 'e he ngaahi sōsaieti Tohi Tapú 'a e ngaahi tatau 'e laui afe. Na'a ne feinga leva ke fakaongoongokovi'i ia 'aki ha fakaanga ma'olunga ange. 'Okú ne feinga he taimi ni ke ta'ofi kitautolu mei hono lau iá 'aki hono fakamoleki hotau taimi 'i he ngaahi me'a kehé.
- ❖ Te u tuku ke ne hao mei ai? 'Ikai lava ke u ma'u ha taimi 'i he'eku taimi - tēpile ke lau ai 'a e Tohi Tapú? 'Oku liliu kitautolu 'e he'etau lau ia pea 'ai ke tau malohi 'i he'etau fakafepaki'i hotau fili kovi taha: 'a e tevolo.

B Ngaahi founa totonu mo hala ki hono lau 'o e Tohi Tapu

- ❖ Ngaahi foomu hala
 - Kumi ha me'a 'oku fenapasi mo 'etau fakakaukau
 - Fili tavale pe 'a e ngaahi tohi, ta'e 'i ai ha taumu'a
 - Fili 'a e ngaahi konga 'oku tau sai'ia ai, pea fakafisinga'i 'a e ngaahi konga 'oku 'ikai ke tau sai'ia ai.
- ❖ Ngaahi foomu totonu
 - Feinga ke ako ki he finangalo 'o e 'Otuá
 - Fakahoko ha ako fokotu'utu'u
 - 'Oua na'a ke fakafisinga'i ha fa'ahinga tohi, kae 'analaiso kotoa kinautolu.
- ❖ 'Oku totonu ke 'uhinga lelei 'etau ako 'a e Tohi Tapu, ka kuo pau ke tukulolo 'etau faka'uhinga ki he malohi 'o e Laumalie Ma'oni'oni kae lava ke tau 'ilo'i totonu 'a e popoaki fakatohitapu.
- ❖ Ko e ha hono 'uhinga? Koe'uhi ko 'etau faka'uhingá 'oku fakangatangata pea 'ikai falala'anga ma'u pē. Ko e 'uhinga ia, 'i he taimi 'oku tau ako ai 'a e Tohi Tapú, kuo pau ke tau kumi ki he poto 'o hono Fa'utohí.

C Ko e ha 'a e Tohi Tapu?

- ❖ 'I hotau sosaieti, pea na'a mo e lotolotonga 'o e ngaahi siakale faka-Kalisitiane, 'oku 'i ai ha tui ko e mo'oni 'oku fakangatangata, 'oku 'ikai ha mo'oni ia 'e tu'u ma'u mo ta'eliliu 'i ha vaha'a taimi.
- ❖ Neongo ia, 'oku taukave'i 'e he Tohi Tapu ko e folofola ia 'a e 'Otua 'oku ne ma'u 'a e **mo'oni tu'uloa** (Saame 119:160; Sione 17:17; Semisi 1:18). 'Oku ne pehe 'oku **ma'a** mo **malu'i** ia mei he kaka 'a e tangata (Lea Fakatata 30:5) Kapau te tau tanaki atu ki ai ha taha 'o 'etau "ngaahi mo'oni", 'e lava ke lau kitautolu ko e kau loi 'i he 'ao 'o e 'Otua (Lea Fakatata 30:6).
- ❖ Ko ha fa'ahinga taukave'i, ha fa'ahinga mo'oni, kuo pau ke sivi'i ia 'e he Tohi Tapu. 'I he taimi 'oku 'i ai ha fepakipaki 'i he vaha'a 'o e me'a 'oku tau vakai ki ai 'oku mo'oni mo e me'a 'oku lea'aki 'e he Tohi Tapú, 'oku 'i ai 'a e me'a 'e ua 'oku malava ke hokó: ko 'etau ma'uhala, pe ko 'etau faka'uhingahala'i 'a e Tohi Tapú..

D Ngaahi ola lelei 'o hono lau 'o e Tohi Tapu

- ❖ Ko e me'a 'oku 'ikai lava ke faka'ikai'i 'e he ngaahi fili malohi taha 'o e Tohi Tapu ko hono malohi ke liliu 'a e kakai. 'Oku fakafehoanaki ia 'e Paula ki ha heleta 'okú ne ma'u 'a e mālohi lahi.
- ❖ 'Oku ne 'ai ke tau sio kiate kitautolu 'i hotau tu'unga mo'oni (Hepelu 4:12); 'oku ne fakatafoki kitautolu mei he angahala (Saame 119:11); ko e me'akai ia ki hotau laumalie (Selema. 15:16); 'oku ne ngaohi kitautolu ke tau tupulaki fakalaumalie (1 Pita 2:2); 'oku ne 'omi 'a e mo'ui kiate kitautolu (Sione 6:63)
- ❖ 'Oku 'ikai ha toe tohi te ne lava 'o uesia kitautolu 'o hange ko e Tohi Tapu. 'I he taimi 'oku tau loto fiemalie ai ke faka'aonga'i hono ngaahi akonaki 'i he'etau mo'ui, 'oku tau liliu leva 'o lelei ange.
- ❖ 'I he taimi 'oku tau lau ai ia 'aki ha loto tau'ataina pea kole ki he 'Otua 'a e maama 'o e Laumalie Ma'oni'oni, 'oku liliu ai 'etau mo'ui.

E Ngaahi Kaume'a 'o e Tohi Tapu

- ❖ 'Oku fakaofiofi ia 'e he ngaahi kaume'a 'o e Tohi Tapu mo e 'ilo'i ko e Folofola Mo'ui ia 'a e 'Otua (1 Tesalonaika 2:13). Ka 'e anga fefe ha'aku a'usia 'a e tui ko ia?
- ❖ 'Oku talamai 'e Paula, 'oku tau fie ma'u 'a e 'ilo'ilo fakalaumalie, 'a ia ko e malava ke mahino 'a e ngaahi me'a fakalaumalie (1 Kolinito 2:14). Ko ia ai, ko hono 'ilo'i 'o e popoaki fakalang'i 'i he Tohi Tapu ko e ngaue ia 'a e Laumalie Ma'oni'oni 'oku ngaue 'iate kitautolu.
- ❖ 'I he taimi 'oku tau ma'u ai 'a e Tohi Tapu 'i he founa ko 'eni, 'oku ne fakahaa'i mai kiate kitautolu 'a e tu'unga 'o hotau va fetu'utaki mo e 'Otua; 'oku ne talamai 'a e founa ke fakamalohia ai 'a e va fetu'utaki ko ia; 'oku tau a'usia ha liliu mamalie; 'oku tau 'unu'unu ofi ange kia Sisu; 'oku ne ngaohi kitautolu ke tau poto ki he fakamo'ui; 'oku tau tupulaki 'i he 'ilo ki he mo'oni; 'oku tupulaki mo fakamalohia 'etau tui; 'oku tau ma'u 'a e 'amanaki lelei; 'Oku tau 'ilo'i 'oku fakatatali mai kiate kitautolu ha mo'ui lelei ange, ta'engata, mo faka'ofu'ofa.